

Forfatter: Helgesen, Poul

Titel: Skrifter af Paulus Helie 2. Bind / ved Marius Kristensen. - 1932 Udgivet af Det Danske Sprog- og Litteraturselskab

Citation: Helgesen, Poul: "Skrifter af Paulus Helie 2. Bind / ved Marius Kristensen. - 1932 Udgivet af Det Danske Sprog- og Litteraturselskab", i Helgesen, Poul: *Skrifter af Paulus Helie 2. Bind / ved Marius Kristensen. - 1932 Udgivet af Det Danske Sprog- og Litteraturselskab*, udg. af MARIUS KRISTENSEN, 1932-1948, s. 333. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-helgesen02-shoot-idm140064562226224/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Skrifter af Paulus Helie 2. Bind / ved Marius Kristensen. - 1932 Udgivet af Det Danske Sprog- og Litteraturselskab

TEKSTKRITIK

1 Et kort och tilbørligt swar till Hans Mickelsen. | Trykt, som det fremgaar af Kolofonen (S. 116), 1527 hos Michaelisbrødrene i Rostock. Eksemplarer, som udfylder hinanden paa faa Ord nær, findes i Det kgl. Bibl. (Hielmstjerne 21, 4°) og Univ. Bibl. i København. Disse har dannet Tekstgrundlaget, og alle Afvigelser fra dette, undtagen Trykfejl *n* for *u*, *f* for *s* og omvendt, Indsættelse af stort Bogstav i Egennavnene og de meget faa Tilføjelser af Komma eller Punktum, især i Linieslutning, anføres nedenfor. Da Trykkeriet ikke har haft stort *y* og *ij*, er disse uden Bemærkning rettede til stort, hvor der var Grund til det. Hans Mickelsens Sendebrev i Christiern II.s Ny Testamente (1524), foran Pauli Breve, er sammenlignet med P. H.s Citater, og reelle Afvigelser anføres i Noterne. Stykket S. 75,3-90,12 er med en anden Indledning aftrykt som Bispennis Vdskriffuelse oc Forantuoring i Huitfeldts Kong Christiern den Anden (Kbh. 1596, 4°) S. 325-340, uden at det med Vished kan siges, om Huitfeldt har haft et andet (trykt eller haandskrevet) Grundlag end Svaret til Hans Mickelsen; Overensstemmelsen med dette er, fraregnet Ortografien, næsten fuldstændig.

I Noterne betegner *O* Grundtrykket af P. H.s Svar, *NT* Det ny Testament 1524, og *Hu* Huitfeldts Optryk.

4,14-15 gunstig] *O* har over u et lille o, jfr. *Noten til I, 212,14*. | 5,10 samme] *O*: samen, jfr. I, 303 fig. | 5,20 øwergangen] *Saal. O*. | 10,15 Christo] *NT*: Christo Jesu. | 12,12 *Randnote*] *O*: Then førsthe parth aff Jesu den er falden far Jesu Christi sande tro. | 12,21 noget] *O*: no noget ved *Linieskipte*. | 13,24 hellighed] *NT*: werdighed. | 13,28 dw scriffuer] *O*: wdscriffuer. | 14,4 , sitze] *O*: . Sitze. | 15,14 maa i] *O*: maai (el. maat?). | 17,2 wdtryckis] *O*: wdtrijckis. |

17,11 hwn] *O*: hwm. | 19,10 , tha] *O*: Tha. | 19,17-18 thennom] *O*: the med *Streg* over e. | 23,8-9 er ... Thet] *Saal*. *O*, men burde maaske have været Er ... thet. | 24,2 Punkt foran Machometus mgl. i *O* (*Linieslutn.*). | 34,23 sckalcherij] *NT*: falskerie. | 35,6 . Kan] *O*: , kan. | 35,10 , med] *O*: . Med. | 36,9 tro] *NT*: tro at fonhe. | 36,11 omstruwget] *NT*: omkringstrughet. | 36,12 bedrægelige] *NT*: bedregrijge. | 36,24 giffuet] *NT*: gimt. | 38,19 . Første, somme] *O*: , første. Somme. | 45,16 alting?] *O*: altiug,. | 45,20 . Hand] *O*: , hand. | 48,16 . Vnder] *O*: , vnder. | 49,30 naffen. *Oc*] *O*: naffen (*ny L.*) oc. | 49,32 ther] *Fejl* for thet? | 51,7 ath andre] *NT*: oc andre. | 51,13 epistel] *NT*: breff. | 53,20 fore] *O*: sore. | 54,4-5 hwijt. Kantu . . . , oc] *O*: hwijt, kantu *Oc*. | 54,15-16 leffnet] *O*: leffuet. | 58,17-18 tale. Tha . . . , men] *O*: tale, tha Men. | 58,31 begynthe] *O*: begynhte. | 59,12 . Kwnde] *O*: , kwnde. | 61,29 Jesu. Kunde] *O*: Jesu, kunde. | 63,17 mand. Aff] *O*: mand, aff. | 65,19 *Randnote* klercke] *O*: klerckr. | 66,15 oc] *Saal*. *O* for ath. | 66,24 betyde] *Fejl* for betyge? | 67,27 ansigt] *Hærfter mangler maaske oc, eller der skulde have staaet Punktum.* | 70,5 meer groffue] *NT*: mere horde oc groffue. | 70,7 blindførirs] *NT*: blindeførers. | 73,18 , tha] *O*: . Tha. | 75,3 *Huitfeldt, Christiern den Anden, S. 325, har*: Bispennis Vdskriffuelse oc Forantuoring. Gunstige Læsere, oc gode Venner, effter som eder vel forkommit er, Huorledis wi met menige Danmarckis Rigis Raad, haffuer opsagt Kong Christen vor Eed oc Pliet, Huldscaff oc Mandskaff Da paa det, at vore Børn kunde haffue det vdi Skrifften effter oss, huor met de kunde vnderuise deris Efferkommere, oc aarsage deris Forældre, om nogen vilde sige, vi haffde wtlibørligen forsmaad voris indfødde Herre oc Konning. Da skal det først huer vitterligt være, At Danmarckis Rige haffuer aff arilds Tid hafft den Frihed, At maatte vdkaare sig en Konge osv., som *S. 75,4 flg.* | 75,9 pleije] *Hu*: haffuer. | 75,21 som . . . west] *Mgl. i Hu.* | 75,24 tid, hand] *Hu*: Tid. Hand. | 75,26 Tw . . . wor] *Hu*: *Oc* endog han vaar. | 75,32 . Lad saa wære] *O*: , lad . . . ; *Hu* (*ny! Afsmit*): Om nu saa vaar. | 76,2 . Men] *O*: , men; *Hu*: Da haffuer. | 76,11 hand] *Hu*: fornæffnde Konge. | 76,12 Tw . . . Mi-

ckelssen] *Mgl. i Hu.* | 77,9-10 tw ... ath] *Hu:* mand oc. | 77,10 er] *Hu:* at være. | 78,21 oc største] *Mgl. i Hu.* | 78,32 *Randnote* siele] *O:* siell. | 79,17 *Marg.* tilbørlige] *O:* tilbørlig. | 80,1 thet] *Ogsaa Hu har det.* | 81,12 eet] *Hu:* ved. | 81,20 komne] *Saal. Hu; O:* komme. | 81,22 . Huore] *O:* , huore. | 82,4 . Kand] *O:* kand. | 83,22 besijt] *Hu:* besiddet; *Vulg.:* possedisti; *jfr. S. 286,30.* | 83,22 . Paa] *O:* , paa. | 83,24 . Hwilcket] *O:* , hwilcket. | 84,14-15 lyster, dog ... Men] *O:* lyster. Dog ... , men. | 84,25 . Hand] *O:* , hand. | 85,2-3 . Hand] *O:* , han. | 85,5 , och] *O:* . Och. | 85,6 . Men] *O:* , men. | 85,12 Dantsckir] *Hu:* Danziger. | 87,25 , icke] *O:* . Icke. | 88,19 , tha] *O:* . Tha. | 88,23-24 riget. Och ... , ath] *O:* riget, och Ath. | 89,2 , och] *O:* . Och. | 89,5 . Saa] *O:* , saa. | 89,24-26 forderffuere. Oc ... , men] *O:* forderffuere, oc Men. | 90,18 oc] *NT:* oc uti. | 90,20 trettinde] *NT:* tridie (*wrigt.*). | 90,27 grusellig] *NT:* grusamlig. | 93,28 , men] *O:* . Men. | 94,28 . Thet] *O:* , thet. | 94,31 . Oc] *O:* , oc. | 95,16 , o thijn] *O:* . O thijn. | 95,17 . Wij] *O:* , wij. | 96,5 tyrann] *Streg over det andet n i O.* | 97,3 . Konning] *O:* konning. | 98,16 om mijndnattis] *NT:* oc om mindnattes. | 99,8 . Men] *O:* , men. | 100,1 . Thesse] *O:* , thesse. | 101,19-20 testamente. Oc ... , tha] *O:* testamente, oc Tha. | 104,27 , dogh] *O:* Dogh (*i Liniebegyndelse*). | 105,17 . Ther] *O:* , ther. | 107,25 . ij] *O:* , ij (*Typen fandtes kun som Mimuskel*). | 107,30 , desligest] *O:* . Desligest; *ligesaa* (*Punktum mgl. i Linielutning*) 111,13. | 112,10 oc; 11 haffue; 12 oc; 14 nødis mangler helt eller delvis i *O paa Grund af Huller i Papiret.* | 113,11 heller; 12 oc forsware; 13 forbydis; 15 weed *ligesaa.* | 115,2 , men] *O:* . Men. | 116,1 . Hwes] *O:* , hwes.

117 Nogle christelige suar till ... koning Gøstaff. Trykt i København 1528 af Petrus Brandis, men som det fremgaar af Fortalen (S. 132,27) skrevet det foregaaende Aar. Bogen findes paa Det kgl. Bibl. i København (Hielmstjerne 231, 4°) og er lagt til Grund for Udgaven. Grundtrykket har snart Punktum, snart Komma, snart ingenting som Afslutningstegn. Her er Punktum gennemført, dog beholdes Komma, hvor det (vekslende med Punktum) bruges som Kolon. Spørgsmaalstegn er enkelte Gange

sat for Komma. Ordadskillelsen er meget usikker, da Ordene ofte er rykkede helt sammen. Sammenskrivning af Ord nævnes derfor ikke i Noterne. Brugen af Komma er en Smule reguleret, uden at det bemærkes i Noterne. Grundtrykket betegnes i Noterne med O. | 119,21 hender] *Kun første og sidste Bogstav kan læses i O.* | 121,14 møderne] *O maaske: moderne.* | 123,17 hanwn] *O: hanwn.* | 123,24 en] *O: een.* | 129,18 nyde] *O næppe: nijde.* | 131,14 thet] *Custos: ther.* | 132,7 Aposte] *O: Appstele.* | 133,10 y] *Saal. O før ij.* | 138,28 Gudtz] *O: gtutz.* | 140,8 hellige] *O: helli-.* | 140,9 *Randnote xiii]* *Tallet delvis ulæseligt.* | 140,19 Agathe] *O: lAgathe.* | 141,32 , schule] *O: .Schule.* | 142,6 . Oc] *O: , oc.* | 143,9 eenfoldighe] *O: eenfoldihe.* | 143,32 . Att] *O: , att.* | 146,17 er] *Herefter Komma i O.* | 147,30 rytter] *O: tytter.* | 148,4 . Men] *O: , men.* | 150,14 hwij] *Herefter Komma i O.* | 150,18 *Ikke ny Linie i O.* | 150,18 klerckerrijdtz] *O: klerckejdtz.* | 151,20 siwn] *O: siwm.* | 153,11 hans] *O: Hans.* | 154,12 , vdlegge] *O: . Vdlegge.* | 154,25 forstørledt] *Herefter Komma i O.* | 155,8 kirckins] *O: kirtkins.* | 155,22 thå] *O: Tha.* | 155,32 ther] *Custos: som.* | 157,3 Furster] *Herefter Komma i Linieudgang O.* | 159,28-29 . Oc] *O: , oc.* | 160,2 conscientze] *O: censcientze.* | 160,22 . Icke] *O: , icke.* | 160,29 findis wd] *O: findiswd i.* | 161,1 hwij] *O: Hwij.* | 162,23 *Ikke Udgang i O.* | 163,11 met] *Custos: mett.* | 163,27 , desligest] *O: . Desligest.* | 164,29 . Huar] *O: , huar.* | 166,17 , een] *O: . Een.* | 166,19-20 . For] *O: , for.* | 166,27 alting] *Herefter Komma i O.* | 167,29 . Kan] *O: , kan.* | 168,3 wdhen] *O: Wdhen.* | 169,7 syndt,] *O: , syndt.* | 171,19 og 22 . Oc] *O: , oc.* | 171,23 *Randnote: Tallet er næsten ulæseligt.* | 173,1 till] *O: tilt.* | 173,17 sculde] *Custos: schulde.* | 173,22 . Sanctus] *O: sanctus.* | 173,32 . Oc] *O: , oc.* | 174,21 . Ydermere] *O: , ydermere.* | 175,21 foregiffne] *O: foregiffue.* | 177,8 hørsomme] *O: hørsamme.* | 177,21 . Hedinske] *O: , hedinske.* | 178,16 og 21 gaffn] *Her mangler Streg over n i O.* | 179,7 *Ingen Udgang i O.* | 180,21 hør] *O: Hør.* | 181,15 . Oc] *O: , oc.* | 181,20 att] *O: Att.* | 182,8 klerckerrijdt] *Custos: klerckerydt.* | 183,5 tilhør] *O: tilhøe.* | 184,4 *Randnoten staar i O*

ud for 8. 183,32. | 184,14 og 20 . Oc] O: , oc. | 184,16
Randnote: Naum er Fejl i O for Haggai. | 187,15 , nar] O:
 Nar. | 187,24 , then] O: . Then. | 188,1 hielp] O: heilp.
 | 188,5 Constantinus] O: Costantinus. | 188,14 , at] O:
 . At. | 188,20 , fattige] O: . Fattige. | 189,8 wdi] O: . Wdi.
 | 189,22 , nar] O: . Nar. | 189,25 . Een] O: , een. |
 190,15 som] O: for. | 190,19 før] O: for. | 190,28 ther]
 Custos: tehr. | 191,15 aff] O: ad. | 191,32 , well] O: .
 Well. | 192,20 . Oc] O: , oc. | 193,10-11 hengdt ...
 beswaring] *Gentaget overst paa næste Side i O.* | 194,13 synder]
Derefter har O Komma i Lineslutning. | 194,26 conscientzijs]
 O: constientzijs. | 195,5 . Kwnne] O: , kwnne. | 195,10
 sijne] O: syne. | 195,19 wrettferdig] O: wrettferdig. | 195,30
 oc icke] O: er icke. | 198,8 eensindige] Custos: eensindig. |
 198,28 . Alle] O: , alle. | 200,23 bleffuen] O: bleffen. |
 202,3 folck] O: focck. | 202,28-29 eensindige] *Herefter*
Komma i O. | 202,32 , vdi] O: Vdi. | 205,2 , nar] O: . Nar.
 | 205,20 tha] *O har ny Linie og Tha.* | 205,22 og 23 . Men]
 O: , men. | 205,24 begære] O: bægere. | 206,3 wfordraff-
 uelig] O: wfordarffueligt. | 207,3 wij] O: wy. | 207,20
 . Aff] O: , aff. | 209,22 saa] O: ny L., ¶ Saa. | 210,11
 , een] O: . Een. | 210,30 ære, hwij ... , Nar] O: ære, Hwij
 ... , nar. | 212,13 Eet ... exempill.] *I O henført til foreg.*
Stykke. | 213,15 synde] O: sijnde. | 213,23 piige] O: pyge.
 | 214,8 oc] *Saal. O for att, jfr. 66,15.* | 215,9 Huem] *Ny*
L. i O. | 215,23 ? Oc] O: oc i *Liniebegyndelse.* | 215,29
 berammet] O: bearmet m. *Streg over a.* | 215,29 *Randnote v]*
O: vi. | 216,27-28 oc ... beholdis] *Gentaget i O paa næste*
Side. | 217,29 . Icke] O: icke. | 218,19 . Huosomhelsth]
 O: huosomhelsth. | 218,23 . I huo] O: i huo. | 222,25
 oc] O: Oc. | 223,26 fore] O: ffore. | 223,31 oc] O: ac.
 | 226,32 scrift] O: sceift. | 227,21 Testament] O: Ta-
 stament. | 229,2 bewijslig] O: bewyslig. | 229,21 ij] O:
 y. | 229,22 affsagde] O: afflagde. | 229,29-30 mijshaab]
 O: myshaab. | 230,28 som] *O ny L., ¶ Som.* | 231,16 pre-
 laterne] O: prelaterne med *Streg over sidste e.* | 234,24 wenn]
Overfladig Streg over sidste n i O. | 235,1 , oc] O: , Oc. |
 237,8 wnderstwdwm] O: wnderstwdwm. | 238,9 wdhen]

O: wdden. | 239,11 raadt] *Herefter Komma i O.* | 239,32 fienders] *Mgl. i O, tilf. af Udg.; i O er med Blæk samtyckere rett. til forredere (gl. Hd.).* | 240,10 fattige] O: fattihe. | 240,18 , oc] O: . Oc. | 242,3-4 I *Randen tilskrevet med gl. Hd.:* Vide legendam beatæ Katharinæ. | 243,24 menniske] O: mennisk. | 243,26-27 fææ. Att . . . , men] O: fææ, att Men. | 243,32 . Dog] O: , dog. | 244,5 men] O: Men. | 244,10 . Aff] O: , aff. | 244,21 loffue] O: laffue. | 245,2 bolere] O: boleree. | 245,2 sijn] O: syn. | 245,3 oc] *saal. Custos;* N4b *har Oc.* | 248,22 wære] O: wæete. | 250,10 , sware] O: . Sware. | 251,29 haffue] O: hoffue. | 252,0 twijll] O: twyll. | 252,12 *flg. Randnoten gentaget paa næste Side (O3b):* Eras. in modo orand. | 253,18 leemmerne] O: lem/emerne *ved Linieskifte.* | 253,28 effter] O: effeer. | 254,11 thenom] thenon. | 254,15-17 haab, hwij . . . ? Kan . . . , hwij] O: haab Hwij . . . kan . . . Hwij. | 255,15 dog] O: Dog. | 255,23 . Oc] O: , oc. | 256,16 giør] O: gior. | 256,21 for] O *har en sort Prik i o, men næppe sør.* | 256,32 men] O: Men. | 257,13 ere] *Custos:* ære. | 257,28 Dog] O: dog. | 258,28 Kwnne] O: kwnne. | 258,31 hwij] O: Hwij. | 259,17 bebude] O: bedude. | 260,3-4 . Kwnne] O: , kwnne. | 260,6 og 11 hwij] O: Hwij. | 260,0 Oc] O: oc. | 261,6 nar] O: Nar. | 262,18 Men] *Ny L. og 8-Tegn i O.* | 262,21 een] O: en. | 262,24 en] O: een. | 263,8 . Oc] O: , oc. | 264,11 , wdhen] O: . Wdhen. | 264,21 I] O *har ny L. og 8-Tegn.* | 264,28-30 O *har ikke ny L. og 8 foran Nar, men foran saa.* | 265,18 . Huem] O: , huem. | 266,2 som] O: Som. | 266,20 mijne] O: myne. | 266,26 helligementz] O: helligmetz. | 266,27 Christi] O: Chri i *Linieudgang.* | 266,27 leem] O: leen. | 267,12 , ther] O: . Ther. | 267,15 ære ij] O: ij ære. | 268,4 , som] O: , ny L. ¶ Som. | 268,20 Saa] O *har ny L. og 8.* | 268,27 Nar] O *har ny L. og 8.* | 269,9 giøris] O: giørs. | 270,4 sagtmodighed] O: sagmodighed. | 271,14 en] O: een. | 272,15 ij] O: y. | 273,2 tieniste,] O: tienste. | 273,3 førsth] O: forsth. | 274,6 Ydermere] O: ydermere (jfr. S. 335). | 274,19 nar] O: Nar. | 275,1-2 forfengligt] O: forfenligt. | 275,14 wrange] O: wrage. | 275,31 bestandigt] O: bestadigt. | 276,11 sindt]

utydeligt i O. | 276,28 forskylding] O: forskykding. | 277,9
 hör] O vist: hor. | 277,16 nar som] O: Narsom. | 278,4
 O har ¶-Tegn, men ikke n. L. | 279,4 simpell] O: sinpell. |
 279,11 . Att] O: , att. | 280,21 O har Komma efter wij. |
 281,32 . Haffdhe] O: , haffdhe. | 282,9 syndige] O: sijndige.
 | 282,12-13 , eller] O: . Eller. | 284,4 , ther] O: ny L.,
 ¶ Ther. | 284,6 Marg. cvii] O: vii. | 284,11 scalthu] O:
 Scalthu. | 284,17 er] O: er-. | 285,4 twedract] O: twe-
 darct. | 285,5 atskillie] O: atskiltie. | 285,13 ierteghen]
 O: iertighen. | 285,16 , icke] O: . Icke. | 286,12 nar] O:
 Nar. | 286,15 , Desse] O: desse. | 286,21 . Oc] O: , oc. |
 287,7 pleije] O: plije. | 287,12 I] O: ny L. og §. | 287,22
 The] O: ny L. og §. | 287,29 . Han] O: han. | 288,4 Oc]
 O: ny L. og §. | 288,7 , huore] O: . Huore. | 289,3 sam-
 tyke] *Liniedeling efter y.* | 289,9 , saa] O: Saa (*begge Gange*).
 | 289,18 Huilkedt] O: ny L., ¶ huilkedt. | 290,3 myslige]
Saal. O. | 290,5 . Atspordt] O: atspordt. | 290,8 , swarede]
 O: . Swarede. | 291,23 cristhett] O: criffhett. | 291,24
 twijldis] O: tiwijldis. | 291,25 om] O: Om. | 293,4 tha]
 O: Tha. | 293,22 Oc] O: ny L., ¶. | 293,24-25 , dog]
 O: Dog. | 293,26 leijlighed] O: leylighed. | 293,31 Nar]
 O ny L. | 294,3 Furster] O har paa Bl. S4b (*men ikke i Custos*)
 §. | 294,12 Oc] O: oc. | 294,21 , hwem] O: . Hwem. |
 295,5 Olluffs] O: Qlluffs. | 296,4 befaling,] O: befaling. *el.*
befalinge (utydeligt). | 296,27 og 28 snyg] O snarest: suyg. |
 297,3 O har Komma efter magt. | 297,5 , nar] O: . Nar. |
 299,15 Marg. xc] *ikke sikkert læseligt i O.* | 300,2 geckerij]
 O: geckery. | 300,2 wrenighed] *Saal. Custos; Bl. T3a: wre-*
ngighed. | 300,23 . Saa] O: , saa. | 302,12 er] O: ere. |
 302,24 skerdsijldt] O: skerdijld (*Linieudgang*). | 303,23
 sijmpelhed] O maaske: sympelhed. | 303,27 befindis] O maa-
 ske: besindis (*jfr. L. 20*). | 304,12-20 er i O paa mange Steder
udvisket, men kan sikkert udfyldes, som det her er trykt. | 305,2
 dog] O: Dog. | 305,28 wijde] O: wyde. | 305,31 Foran
 At ¶ i O. | 306,27 Marg. og 320,12 Marg. ii] *Maaske Fejl*
før in. | 307,8 . Oc] O: , oc. | 307,10 nar] O: ¶ Nar. |
 307,13 Nw] O har ikke Udgang og ¶. | 307,15 Marg. ordine]
 O: ordie. | 307,30 besynderlige] O: besynderli-. | 308,9

Marg. hierarchia] *O:* iherarchia. | 308,13 *Christi*] *O:* Chri-
| 309,10 *Marg.* Bernhardi] *O:* Berhaardi. | 309,21 thet]
Sidste Bogstav ulæseligt i O. | 310,23 *Ikke ny L. i O.* | 310,25
mwndt] *O:* mwnt. | 310,30 *Men*] *O* har ¶ *foran Ordet.* |
311,13 thet] *O:* Thet. | 311,17 *Scalthu*] *Ny L. i O.* |
311,17-18 *beteett*] *O:* betrett (*lat. ostendi*). | 311,26 *Marg.*
Tallet kan ikke læses sikkert i O. | 312,3 . *Wdi*] *O:* , wdi. |
313,11 . *Siwnis*] *O:* , siwnis. | 314,3 *icke*] *O:* *Ny L.* , ¶ *Icke.*
| 315,8 . *Oc*] *O:* , oc. | 315,10 *skerdsijldt, wij*] *O:* skerd-
ijldt (*ny L.*) ¶ *Wij.* | 315,14 *isorderigis*] *O:* isoderigis. | 316,
20 og 31 *skerdsijldt*] *O:* skerdijldt. | 317,4 *christendommen*]
O: christendomme. | 317,13 *icke . . icke*] *Saal. O.* | 318,13
. *Scall*] *O:* , scall. | 319,10 *dygdige*] *O:* dygdiger. | 319,20
eij] *Herefter maa vel mangle et heller.* | 320,14 *Marg.* arbitrium]
O: arbitrium. | 320,26 *men*] *O:* Men. | 320,30 *lang*] *O:*
langt. | 321,1 *Haffuer*] *O:* haffuer. | 321,2 *Hwij*] *O:* hwij.
| 321,6 *Och*] *O:* och. | 321,8 *ælst*] *Derefter ny L. og 8 i O.*
| 321,10 . *Hooss*] *O:* , hooss. | 321,12 *Er*] *O:* er. |
321,19 *Brødre (siger han) ieg*] *O:* brødre siger han Jeg. |
322,18 , *Oc*] *O:* , oc. | 323,4 *Marg.* i Joannis. i] *Saal. O.*
men Citaterne er fra 1. Joh. 4,16 og 2,0. | 323,7 . *Then*] *O:*
then. | 323,25 . *Om*] *O:* , om. | 325,31 *oc*] *O:* Oc. |
326,14 *enighed*] *O:* ewighed. | 326,19 *framsett*] *O:* fram-
seett. | 328,3 *Besøg*] *Næppe Fejl for Besørg; Vulg.: Provide.*
| 328,22 *oc*] *O:* ac. | 329,10 *forsuar*] *O:* fohsuar. |
330,8 *plictighe*] *O:* plittighe. | 330,14 , *Oc*] *O:* oc. | 331,2
nar] *O:* Nar. | 331,13) *obenbare fiende*] *O:* obenbare fiende).
| 332,11 *schaltu*] *O:* schatu.